

کتاب اول

راحت جان

یکصد و ده نکته ناب از امام خمینی رحمته الله علیه

محمد صادق خانی

www.ketab.ir

شماره ردیف: ۱۷۳۵

اخلاق - ۱۳۹

۱۴۰۳-۲۲

راحت جان: یکصد و ده نکته ناب از امام خمینی علیه السلام | محمد صادقخانی

ناشر: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی علیه السلام | کتاب اول

طرح جلد: محمدمبین محمدلو | چاپ یکم، بهار ۱۴۰۳ | شمارگان: ۵۰۰ | اشراق | قیمت: ۴۰۰۰۰ تومان

WWW.HATIF.IR
@HATIF.IR

قم، خیابان شهدا، کوی ۲۴، پلاک ۳۸، کد پستی: ۳۷۱۸۵۱۶۱۱۶
تلفن: ۰۲۵۳۷۷۴۲۳۲۶/

9 786004 444873

- سرشناسه : خمینی، محمدعلی، رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۲۹ - ۱۳۶۸.
- عنوان و نام پدیدآور : راحت جان: یکصد و ده نکته ناب از امام خمینی علیه السلام / محمد صادقخانی.
- مشخصات نشر : قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی علیه السلام، ۱۴۰۳.
- مشخصات ظاهری : ۵۲ص.
- فروست : یکصد و ده نکته ناب؛ کتاب اول.
- شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۴۴۴-۴۸۷-۳
- وضعیت فهرست‌نویسی : فیا.
- یادداشت : کتابنامه.
- عنوان دیگر : یکصد و ده نکته ناب از امام خمینی علیه السلام
- موضوع : خمینی، روح‌الله، رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۲۹ - ۱۳۶۸. — کلمات قصار.
- موضوع : خمینی، روح‌الله، رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۲۹ - ۱۳۶۸. — پیام‌ها و سخنرانی‌ها.
- موضوع : اسلام — کلمات قصار.
- موضوع : اخلاق اسلامی — کلمات قصار.
- شناسه افزوده : صادقخانی، محمد، ۱۳۵۸ - ، گردآورنده.
- شناسه افزوده : مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی علیه السلام
- رده‌بندی کنگره : DSR۱۵۷۴/۵
- رده‌بندی دیویی : ۰۸۴۲/۹۵۵
- شماره کتاب‌شناسی ملی : ۹۶۲۸۹۷۵

همه حقوق برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

- ۱۱ مقدمهٔ معاونت پژوهش
- ۱۵ مقدمهٔ گردآورنده
- ۱۷ نکتهٔ یکم: اساس معرفت؛ عمل به دستورهای اسلام
- ۱۷ نکتهٔ دوم: جنودِ جمانی یا شیطانی
- ۱۷ نکتهٔ سوم: حرکت انسانی در سبایهٔ عقل و شرع
- ۱۸ نکتهٔ چهارم: فطرت؛ منبع معارف الهی
- ۱۸ نکتهٔ پنجم: بهترین راه علاج مفاصد اخلاقی
- ۱۸ نکتهٔ ششم: علم و ایمان
- ۱۹ نکتهٔ هفتم: نام نیک
- ۱۹ نکتهٔ هشتم: نماز جماعت
- ۱۹ نکتهٔ نهم: نماز برای غیر خدا
- ۲۰ نکتهٔ دهم: سبب اصلی تکبر
- ۲۰ نکتهٔ یازدهم: رنج رقابت؛ حاصل برتری جویی‌ها
- ۲۱ نکتهٔ دوازدهم: ضرورت اصلاح خودپیش از دیگران
- ۲۱ نکتهٔ سیزدهم: اصلاح نفس
- ۲۱ نکتهٔ چهاردهم: نیتِ خالص، سرمایهٔ نجات
- ۲۲ نکتهٔ پانزدهم: وجود؛ منبعِ برکات
- ۲۲ نکتهٔ شانزدهم: ریشهٔ تمام اختلافات
- ۲۲ نکتهٔ هفدهم: اقدام به اندازهٔ توان

- نکته هجدهم: لسان ادعیه ۲۲
- نکته نوزدهم: لزوم رساندن توحید به قلب ۲۳
- نکته بیستم: همه ایستادگی کنند ۲۳
- نکته بیست و یکم: یاد محبوب ۲۳
- نکته بیست و دوم: علت ترس از مرگ ۲۴
- نکته بیست و سوم: محبت به خدا ۲۴
- نکته بیست و چهارم: نقشه های خطرناک دشمنان و راه مقابله با آن ۲۴
- نکته بیست و پنجم: علت سستی در امور دینی ۲۵
- نکته بیست و ششم: نمازهای پنج گانه ۲۵
- نکته بیست و هفتم: مقامات ائمه علیهم السلام ۲۵
- نکته بیست و هشتم: شیعه اهل بیت علیهم السلام کیست؟ ۲۶
- نکته بیست و نهم: انسان؛ جامع همه مراتب ۲۶
- نکته سی ام: استجابات ۲۶
- نکته سی و یکم: اهمیت علم ۲۷
- نکته سی و دوم: پرهیز از انکار مقامات عارفان ۲۷
- نکته سی و سوم: عارف کامل ۲۷
- نکته سی و چهارم: حیلۀ بزرگ و خطرناک شیطان ۲۷
- نکته سی و پنجم: شکر مُنعم ۲۸
- نکته سی و ششم: لزوم اقدام به اصلاح نفس ۲۸
- نکته سی و هفتم: کتاب نفس ۲۸
- نکته سی و هشتم: احاطۀ حق بر عالم هستی ۲۹
- نکته سی و نهم: نیاز حوزه های علمیه ۲۹
- نکته چهلّم: سفارش به طلاب ۲۹
- نکته چهل و یکم: درد اینجاست ۳۰
- نکته چهل و دوم: مسئولیت اهل علم ۳۰
- نکته چهل و سوم: اهمیت تهذیب و تزکیه ۳۰
- نکته چهل و چهارم: علم؛ حجاب اکبر ۳۱

www.ketab.ir

- ۳۱ نکتهٔ چهل و پنجم: ملاً شدن
- ۳۱ نکتهٔ چهل و هشتم: اخلاص در کارها و خودسازی
- ۳۱ نکتهٔ چهل و هفتم: مربی اخلاق
- ۳۲ نکتهٔ چهل و هشتم: انتظار ملت از یک روحانی
- ۳۲ نکتهٔ چهل و نهم: خیانت به اسلام و قرآن
- ۳۲ نکتهٔ پنجاهم: چپاول ملت‌ها
- ۳۳ نکتهٔ پنجاه و یکم: حقیقت توبه و انابه
- ۳۳ نکتهٔ پنجاه و دوم: صبر؛ کلید سعادت
- ۳۳ نکتهٔ پنجاه و سوم: رها نباشید
- ۳۴ نکتهٔ پنجاه و چهارم: عنایات الهی
- ۳۴ نکتهٔ پنجاه و پنجم: فلسفهٔ بعثت
- ۳۴ نکتهٔ پنجاه و ششم: تفکر؛ کلید معارف و کمالات
- ۳۵ نکتهٔ پنجاه و هفتم: آداب اواخر روزه‌داری
- ۳۵ نکتهٔ پنجاه و هشتم: پیوسته با اعمال خود باشید
- ۳۵ نکتهٔ پنجاه و نهم: عصمت
- ۳۵ نکتهٔ شصتم: عمل صالح
- ۳۵ نکتهٔ شصت و یکم: مقامات عالیه و مبارزه با نفس
- ۳۶ نکتهٔ شصت و دوم: نیروی جوانی؛ پلکان تهذیب نفس
- ۳۶ نکتهٔ شصت و سوم: مناجات شعبانیه
- ۳۶ نکتهٔ شصت و چهارم: صدقه
- ۳۶ نکتهٔ شصت و پنجم: بُراق سیر
- ۳۷ نکتهٔ شصت و ششم: ثنای حق
- ۳۷ نکتهٔ شصت و هفتم: روح عبادت
- ۳۷ نکتهٔ شصت و هشتم: اول مرتبهٔ قلب
- ۳۸ نکتهٔ شصت و نهم: حضور قلب
- ۳۸ نکتهٔ هفتادم: ستر عیوب
- ۳۸ نکتهٔ هفتاد و یکم: نماز؛ معجون الهی

- ۳۹ نکتۀ هفتاد و دوم: مراقبت از وقت
- ۳۹ نکتۀ هفتاد و سوم: نیت
- ۳۹ نکتۀ هفتاد و چهارم: سورۀ حمد
- ۳۹ نکتۀ هفتاد و پنجم: سرّ سجود
- ۴۰ نکتۀ هفتاد و ششم: راز تکرار عبادت
- ۴۰ نکتۀ هفتاد و هفتم: بزرگ‌ترین رحمت خدا
- ۴۰ نکتۀ هفتاد و هشتم: مغز انسانیت و اول شرط سلوک
- ۴۰ نکتۀ هفتاد و نهم: بالاترین آلودگی
- ۴۱ نکتۀ هشتادم: جهاد نفس حقیقی
- ۴۱ نکتۀ هشتاد و یکم: علت سقوط
- ۴۱ نکتۀ هشتاد و دوم: کمال و فلاح مطلق
- ۴۲ نکتۀ هشتاد و سوم: حکمت الهی و نفسانی
- ۴۲ نکتۀ هشتاد و چهارم: مهم‌ترین علم اخلاق
- ۴۲ نکتۀ هشتاد و پنجم: اول مخلوق
- ۴۲ نکتۀ هشتاد و ششم: مؤمن کیست؟
- ۴۳ نکتۀ هشتاد و هفتم: ارکان توکل
- ۴۳ نکتۀ هشتاد و هشتم: آیات آخر سورۀ حشر
- ۴۳ نکتۀ هشتاد و نهم: تعیین خلیفه
- ۴۳ نکتۀ نودم: استعمارگران در این صورت کاری به ما ندارند
- ۴۴ نکتۀ نود و یکم: آماده باش کامل
- ۴۴ نکتۀ نود و دوم: وظیفۀ علمای اسلام
- ۴۴ نکتۀ نود و سوم: حکم الهی
- ۴۵ نکتۀ نود و چهارم: واجب‌تر از نماز و روزه
- ۴۵ نکتۀ نود و پنجم: مهم‌ترین وظیفۀ انبیا
- ۴۵ نکتۀ نود و ششم: افتخار ما
- ۴۵ نکتۀ نود و هفتم: وصیت به همگان
- ۴۶ نکتۀ نود و هشتم: محاسبه

www.ketab.ir

۴۶	نکته نودونهم: زنده کردن دل
۴۶	نکته صدم: ترقیات روحی
۴۶	نکته صدویکم: عدالت و جور
۴۷	نکته صدودوم: حکمت، عدالت، شجاعت و عفت
۴۷	نکته صدوسوم: رضا
۴۷	نکته صدوچهارم: سبعت انسان
۴۷	نکته صدوپنجم: افضل فضایل
۴۸	نکته صدوششم: رفق و مدارا
۴۸	نکته صدوهفتم: معرفت خدا
۴۸	نکته صدوهشتم: بهار اصلاح نفس
۴۹	نکته صدونهم: تسلیم الهی
۴۹	نکته صدودهم: مراط مستقیم
۵۰	منابع
۵۱	نمایه‌ها

www.ketab.ir

مقدمه معاونت پژوهش

حقیقت اصیل‌ترین، جاودانه‌ترین و زیباترین راز هستی و نیاز آدمی است که سلسله مؤمنان و عالمان صادق، چه جان‌ها که در راه آن نباخته، و جاهلان و باطل‌پرستان چه توطئه‌ها و ترفندها که برای محو و مسخ آن نساخته‌اند. چه تلخ‌واقعیتی است مظلومیت حقیقت، و چه شیرین‌حقیقتی است این واقیعت که در مصاف همیشگی حق و باطل، حق سربلند و سرفراز است و باطل از بین رفتنی و نگونسار. این والایی و بالانشینی حقیقت، گذشته از سرشت حق، وام‌دار کوشش‌های خالصانه و پایان‌ناپذیر حقیقت‌جویانی است که در عرصه نظر و عمل کمر همت محکم بسته و از دام و دانه دنیا رسته‌اند، و در این میان نقش و تأثیر ادیان و پیامبران الهی، و به‌ویژه اسلام و پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و جانشینان برحق و گرامی او علیه السلام، برجسته‌ترین است.

دانشمندان نام‌آور شیعه رسالت‌خطیر و بی‌نظیر خویش را بهره‌گیری از عقل و نقل و غوص در دریای معارف قرآن و برگرفتن گوهر ناب حقیقت از سیره آن پیشوایان و عرضه آن به عالم بشری و دفاع جانانه در برابر هجوم ظلمت‌پرستان حقیقت‌گریز دانسته و در این راه دیده‌ها سوده و جان‌ها فرسوده‌اند. اکنون در عصر بحران معنویت که دشمنان حقیقت و آدمیت هر لحظه با تولید و انتشار فزون از شمار آثار نوشتاری و دیداری و به‌کارگیری انواع ابزارهای پیشرفته سخت‌افزاری و نرم‌افزاری در عرصه‌های گوناگون برای سیطره بر جهان می‌کوشند، رسالت حقیقت‌خواهان و اندیشمندان حوزوی و دانشگاهی، به‌ویژه عالمان دین، بس عظیم‌تر و سخت‌دشواری‌تر است.

در جهان تشیع، پژوهشگران حوزوی در علوم فلسفی و کلامی، تفسیری و حدیثی، فقهی و اصولی و نظایر آن کارنامه درخشانی دارند، و تأملات ایشان بر تارک پژوهش‌های اسلامی می‌درخشد. در زمینه علوم طبیعی و تجربی و فناوری‌های جدید نیز پژوهشگران ما تلاش‌هایی چشمگیر کرده، گام‌هایی نویدبخش برداشته و به جایگاه درخور خویش در جهان نزدیک شده‌اند، و می‌کوشند تا با فعالیت‌های روزافزونشان مقام شایسته خویش را در صحنه علمی بین‌المللی بازیابند. باین همه در قلمرو پژوهش‌های علوم اجتماعی و انسانی تلاش‌های دانشمندان این مرزوبوم آن‌گونه که شایسته نظام اسلامی است به بار ننشسته و آنان گاه به ترجمه و اقتباس نظریات دیگران بسنده کرده‌اند. در این زمینه کمتر می‌توان رد پای ابتکارات و به‌ویژه خلاقیت‌های برخاسته از مبانی اسلامی را یافت و تارسیدن به منزلت مطلوب، راهی طولانی و پرچالش در پیش است. در این روی‌افزون بر استنباط، استخراج، تفسیر و تبیین آموزه‌های دینی و سازمان‌دهی عارف اسلامی، کاوش در مسائل علوم انسانی و اجتماعی از دیدگاه اسلامی و تبیین آنها از مهم‌ترین اهداف و اولویت‌های مؤسسات علمی، به‌ویژه مراکز پژوهشی حوزه‌های علمیه است.

مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی^{علیه السلام} در پرتو تأییدات رهبر کبیر انقلاب اسلامی و حمایت‌های بی‌دریغ خلف صالح وی، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای «مدظله‌العالی» از آغاز تأسیس براساس سیاست‌ها و اهداف ترسیم‌شده از سوی حضرت آیت‌الله محمدتقی مصباح یزدی «دامت برکاته» به امر پژوهش‌های علمی و دینی اهتمام داشته و در مسیر برآوردن نیازهای فکری و دینی جامعه، به پژوهش‌های بنیادی، راهبردی و کاربردی پرداخته است. معاونت پژوهش مؤسسه برای تحقق این امر مهم، افزون بر برنامه‌ریزی و هدایت دانش‌پژوهان و پژوهشگران، در زمینه نشر آثار محققان نیز کوشیده و بحمدالله تاکنون آثار ارزنده‌ای را در حد توان خود به جامعه اسلامی تقدیم کرده است.

کتاب پیش روی، پژوهشی است در قلمرو عرفان و اخلاق اسلامی که با تلاش پژوهشگر ارجمند آقای محمد صادق خانی نگارش یافته است. هدف اصلی نویسنده ارائه توصیه‌ها و نکات عرفانی و اخلاقی برای علاقه‌مندان آموزه‌های ناب اسلام است.

معاونت پژوهش از مؤلف محترم حجج الاسلام والمسلمین آقایان حسین مظفری و حسین احمدی حسین آبادی که با مطالعه و ارائه نظرهای سودمندشان، بر اتقان و غنای اثر افزوده‌اند، صمیمانه سپاسگزاری می‌کند و توفیق روزافزون ایشان را از خداوند متعال خواستار است.

معاونت پژوهش

مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی

مقدمه گردآورنده

بسم الله الرحمن الرحيم

خير الكلام ما قلّ ودلّ.

مهم‌ترین مطلب یا یکی از مهم‌ترین مطالب در زندگی انسان، داشتن فرهنگ الهی و اسلامی است و وجهه همت همه انبیا و اولیای الهی، ایجاد فرهنگ توحیدی و الهی و اسلامی بوده است؛ زیرا تا فرهنگ و اعتقادات آدمی صلح نباشد نمی‌تواند جانشین خداوند در زمین باشد، و در غیر این صورت، جامعه‌ای عالم شکل نخواهد گرفت؛ به‌ویژه در عصر حاضر که کشور ما آماج همه‌جای فرهنگی بسیار از جانب دشمنان قرار گرفته و شیاطین و مستکبران که بیشترین ابزارهای تبلیغاتی ارتباط جمعی در اختیار آنهاست، فرهنگ اسلامی و ملت ما را هدف گرفته و می‌خواهند این نعمت بزرگ را از ملت عزیزمان بگیرند. البته علمای همیشه‌بیدار اسلام بیکار ننشسته و با تمام وجود، وظیفه خطیر و مهم آگاهی‌بخشی به مردم و به‌ویژه نسل جوان را به عهده گرفته و این کار را به بهترین وجه انجام داده‌اند. نهایت اینکه وظیفه ما این است که برای فهم فرهنگ الهی به این عالمان بصیر و آثار آنها مراجعه کنیم، نه اینکه حتی اسلام و فرهنگ اسلامی را نیز از غرب و بیگانگان بگیریم، و حال آنکه آثار علمای ما مملو از حقایق و فرهنگ زلال اهل بیت عصمت و طهارت علیهم‌السلام است:

سال‌ها دل طلب جام‌جم از مای می‌کرد / و آنچه خود داشت ز بیگانه تمنای می‌کرد
 گوهری کز صدف کون و مکان بیرون بود / طلب از گم‌شدگان لب دریا می‌کرد
 با توجه به اشتغالات گوناگون مردم و به‌ویژه نسل جوان و همچنین

کم حوصلگی آنان در زمینه مطالعه کتاب‌های مفصل و پر حجم و علاقه به مطالعه آثار حاوی نکات مهم و کلیدی، تألیف کتبی با این خصوصیات ضرورتی اجتناب‌ناپذیر می‌نماید. بر این اساس، این فقیر الی‌الله، بر خود لازم دانستم که نکاتی را از آثار علما و بزرگان دین انتخاب کنم و در قالب کتاب‌هایی کم حجم و سبک که در سفر و حضر قابل استفاده باشد به اهل فضل و معرفت تقدیم بدارم. کتاب نخست از این مجموعه کتاب‌ها، ۱۱۰ نکته برگزیده، به عدد نام مبارک باب مدینه علم، امام الکمل فی الکمل، حضرت اسدالله الغالب، امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام، از آثار احیاگر فرهنگ اسلامی، حضرت امام خمینی رحمته الله علیه به نام راحت جان است.

امیدوارم رضا به دستورهای خداوند، نقش جانمان، و نور الهی، هدایتگر راهمان باشد: وما توفیقی الا بالله علیه توکلت والیه انیب و صلی الله علی محمد وآله الطاهرين المعصومین ولعنة الله علی اعدائهم اجمعین والحمد لله رب العالمین.

محمد صادق خانی

پنج شنبه ۱۳۹۱/۱/۲۴ هـ. ش

ایلام